

„Праця“

Український просвітний тижневик
в Бразилії
виходить в Прудентополі кожного
Четверга.

Передплата
в Бразилії:

Річно \$2000, піврічно \$1000.
Для Галичини річно 72 корон.
Для України 36 рублів.
Для Півн. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

ПРАЦЯ

„PRACIA“

Jornal semanal para os
Ucrainos no Brazil.
Publica-se em Prudentopolis
às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від
стиха. Більші по 200 рс. За вся-
кі оголошення платить ся згори.

PRACIA
Prudentopolis
Paraná — Brazil

ВИДАВЦІ: Видавнича спілка.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возмеш милости і віри не возмеш, бо руське ми серце і віра руська“ — З Рус. пс. Маркияна Шашкевича.

Ми Українці до скопу
В нас є сила Козаків!

Одинока Українська Часопись у Бразилії.

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

Під розвагу товариствам і
читальням в Бразилії

Читаючи американські, або канадійські часописи бачиться, що там Українці справді живуть. Мають організації, мають приюти, мають товариства, читальні. Видко, що не лиш живуть на папери але з звітів на сходах мож догадуватися що, що раз то вище поступають.

В нас в Бразилії аж жаль серце стискає. Не дармо то писалось в однім календарі «Українського Народного Союзу» в Америці, що в Бразилії під сим взглядом лих. Суть товариства, але лиш на папери, бо роботи мало.

Се важна річ, щоб над сим подумати, та взятись до діла. Наш нарід український в нашій поневоленій вітчизні так гірко працює на сім народнім поли, серед так гірких обставин, то і нам вже час ветати з сну, та взятись до діла.

Мусим відновити наші Товариства, наші читальні.

Кожда організація, якаб она не була, може лиш тоді сповнити свої завдання, може лиш тоді прийти до свої ціли, коли она обіймає як найширші веретви тої людности для якої основана.

Товариства шкільні, читальні се суть найгарнійші наші товариства.

Що багато наших товариств не проявляє належного життя, що багато вже заснітилось, упало, велика в тому вина по самих членах, та по стороні виділу.

Товариський виділ, вибраний на

мусить мати рілю, мусить мати землю. Теєля, який хоче-ставити будову мусить мати будулець.

Деж ріля читальняних виділів, где їх матеріял? у кожній оселі аж надто, є добра земля, є будулець, але робітників мало.

Згуртуймо до своїх товариств поселенців п. господарів, жінки, молодіж, а певно наші товариства, ті огнища духового життя на чужій землі, будуть зовсім інакше виглядати.

Передовсім треба старатись до товариства стягнути всіх своїх поселенців в оселі; подбаймо, щоб просвітний рух обхопив кожду хату поселенців, а тоді стане дім, тоді появляться книжки, та часописи.

В гурті, разом всі, прийде нам легше, прийде скоро.

Ну і не вистане щоб вписатись бо се лучаєсь, що при основанню богато членів, але кожний мусить зложити членську вкладку, та на се мусить звернути увагу.

Здаєсь і тому наші товариства завмирають, та не приносять жадного хісна!

Колиб нині поїхалось ча яку оселю, поглянулось, що много є членів в деякому товаристві, але щож коли звичайно четверта часть платить членську вкладку.

З сього очевидно виходить велика шкода для товариства. Товариства наші не сьміють мати мертвих членів, членів від параді.

Наші товариства мусять мати членів живих, якіб склали точно членські вкладки, якіб до товариства приходили, читали книжки, часописи. Лиш таке товариство може сповнити свою ціль, дійти до свої мети.

сходяться, через то товариство за-свічуєсь, упадає.

Часописи, книжки то притягуюча сила, яка стягає членів до товариства; то цілюша вода, яка піддержує народне жите, та додає праці між своїми братами.

Сі члени, котрі не платять вкладки, вже тим самим відчужуються, а в часом забувають, що існує якесь товариство в їх оселі.

Виділи обовязані мати се через цілий час свого урядовання на оці.

Вже час зрозуміти, що кожний вентин, який даємо на товариство, вертає до нас, але з великим процентом. Не жалуймо на се!

Члени товариства повинні вже зрозуміти, що складаючи вкладку в товаристві, чи читальні тим самим здобуваєє лутшу долю для своїх дітей, внуків, народу.

Тим самим, що ми єсьмо живими членами товариства, причиняємось до видвигнення з тюрми, з неволі, нашого народу.

Панове! Наші вкладки най будуть малі, але точні і еще раз точні.

Приєднанє нових членів, се обовязок виділових, Сего обовязку не мож занедбувати. При кожній нагоді, где лиш зберєсь більший гурт людей, використати нагоду, накликаючи до товариства, до просвітної організації.

Памятаймо, що в гурті сила, але не лиш в других, а в нас самих.

Збори робім — та звіти посилаймо до часописи. Най другі знають, а при тім най беруть примір.

Стараймоєсь, щоб просвітний рух обхопив цілу нашу оселю, а

Польща і Росія про
Україну.

Польський наступ на Україну, що викликав війну Польщі з совітською Росією, мав безпосередно на меті: поширити польську державу українськими землями, аби відновити давню ягайлонську державу ідею. „Польща Русь і Литва“ отсе так само державно-нівеляційний клич давньої шляхотської Польщі, як тепер соціально-демократичної польської республіки.

Державний режим лишивсяб той що за старої Польщі — як показують окупаційні розмахи Поляків у Східній Галичині та ріжниця зайшлаби лиш в цім що шляхотська Польща жадала від українського хлібороба панщини за землю, а соціально-демократична Польща забирає землю українському хліборобови, аби з корінем викинути його з рідної землі і там насадити польських кольоністів.

Договір Польщі з Петлюрою, заключений у Варшаві 22. цвітня ц. р. отсе тільки покрішка для польських державних посягань: забрати для себе правобережну Україну і насадити в Києві малу вазальну державу українську, що своїми кістями малаби захищати Польщу від Росії, та якби совітська Росія булаби з цим пляном погодилась, тоді булаби Україна вже розібрана і поділена між Польщу і Росію: ціле Правобережє при Польщі, Лівобережє при Росії.

Але цей імперіялістичний похід Польщі в глибину України викликав в Росії національно-державну струю проти заборчого наступу Поляків і отсей момент підхопило большевицьке правительство Росії

Се важна річ, щоб над сям думати, та взятись до діла. Наш наряд український в нашій поневоленій вітчизні так гірко працює на сім народнім поли, серед так гірких обетавин, то і нам вже час ветати з сну, та взятися до діла.

Мусим відновити наші Товариства, наші читальні.

Кожда організація, якаб она не була, може лиш тоді сповнити свої завдання, може лиш тоді прийти до свої цілі, коли она обіймає як найширші верстви тої людности для якої основана.

Товариства шкільні, читальні се єуть найгарнійші наші товариства.

Що багато наших товариств не проявляє належного житя, що багато вже заснітилось, упало, велика в тому вина по самих членах, та по стороні виділу.

Товариський виділ, вибраний на зборах приймає на себе не лиш честь стояти на чолі товариства але вести провід в тім товаристві, в якому гуртуєсь ціла оселя. Вибираєсь не лиш для чести, але до праці просьвітної над своїми братами.

Господар, який хоче працювати

Ну і не вистане щоб вписатись бо се лучаєсь, що при основанню богато членів, але кождий мусить зложити членську вкладку, та на се муситься звернути увагу.

Здаєсь і тому наші товариства завмирають, та не приносять жадного хісна!

Колиб нині поїхалось на яку оселю, поглянулось, що много є членів в деякому товаристві, але щож коли звичайно четверта часть платить членську вкладку.

З сього очевидно виходить велика шкода для товариства. Товариства наші не сьміють мати мертвих членів, членів від паради.

Наші товариства мусять мати членів живих, якіб складали точно членські вкладки, якіб до товариства приходили, читали книжки, часописи. Лиш таке товариство може сповнити свою ціль, дійти до свої мети.

Виділи товариств, котрі не мають таких членів, котрі би платили точно вкладки не мають будильця, з якого би ставити мож будинок.

Тоді каса стоїть порожня, нема чим заплатити часописи, нема за що купити книжок, через то не

діти! — промовив кошовий, виступаючи вперед, і надів шапку, — з всі Запорожці, скільки їх було, здіймили свої шапки й стояли з непокритими головами, потупивши очі в землю, як то бувало все між козаками, коли мав промовляти старшина. — Тепер розділяйтесь, пани брати! Хто хоче йти, ставай праворуч; хто оставати меть ся, ставай ліворуч! Куди більша частина куріня перейде, туди й отаман; куди менша частина перейде, приставай до другого куріня.

І всі почали ставати, хто праворуч, хто ліворуч; куди якого куріня більша частина переходила, туди й куріний отаман ішов; де була менша, та приставала до других курінів. І вийшло трохи не по рівній частині на обох боках. Захотіли оставатись: майже весь незамайківський курінь, більша половина поповичівського куріня, весь уманський курінь, весь канівський курінь, більша половина стебликівського куріня, більша половина тимощівського куріня. Всі прочі рішили йти доганяти Татар. Багато було на обох боках дужих і хоробрих козаків. Між ними, що рішили йти навздогін за Татарами, був Череватий, добрий старий козак, Попович, Деміш, Прокопович Хома; Демид Попович теж перейшов туди, бо був дуже завзятий козак — не міг довго висидіти на однім місці; з Ляхами вже поміряв ся силою, кортіло ще помірятись

своїх дітей, з усіма жителями селами. Тим самим, що ми сьємо живими членами товариства, причиняємось до видвиження з тюрми, з неволі, нашого народу.

Панове! Наші вкладки най будуть малі, але точні і еще раз точні.

Приєднане нових членів, се обовязок виділових, Сего обовязку не мож занедбувати. При кожній нагоді, где лиш зберєсь більший гурт людей, використати нагоду, накликаючи до товариства, до просьвітної організації.

Пам'ятаймо, що в гурті сила, але не лиш в других, а в нас самих.

Збори робім — та звіти посилаймо до часописи. Най другі знають, а при тім най беруть примір.

Стараймось, щоб просьвітний рух обхопив цілу нашу оселю, а тоді потріскають пута темноти та настане лутша доля для нашого українського народу.

Час проте се взяти під розвагу!

Тому панове поселенці над сям подумаймо, где нема товариства треба заснувати, где не живе оживити. Гуртуємось, бо в гурті сила.

робови, аби з корінєм викинути його з рідної землі і там насадити польських кольтоністів.

Договір Польщі з Петлюрою, заключений у Варшаві 22. цвітня ц. р. отсе тільки покрішка для польських державних посягань: забрати для себе правобережну Україну і насадити в Київі малу вазальну державу українську, що своїми кістями малаби захищати Польщу від Росії, та якби совіська Росія булаби з цим пляном погодилась, тоді булаби Україна вже розібрана і поділена між Польщу і Росію: ціле Правобережє при Польщі, Лівобережє при Росії.

Але цей імперіялістичний похід Польщі в глибину України викликав в Росії національно-державну струю проти заборчого наступу Поляків і отсей момент підхопило большевицьке правительство Росії виповідаючи протинаступом святу війну Польщі. „Польща хоче нам відірвати Україну. Отсе для Росії хліб насущний. Ми мусимо усіх сил доложити, аби для Росії забезпечити України“. Тим кличем викликували в Росії одушевлення до святої війни проти Польщі.

що живе на світі. Ще й тепер рідко в кого не було закопаного добра: срібних кухлів, ковшів і наручників, під очерепами на дніпрових островах, щоб не найшов Татарин, колиб ненадійно удалось йому напасти на Січ. Але не легко було-б Татарині найти заховане, бо вже й сам хазяїн почав забувати, де закопав його. Такі то були козаки, що захотіли оставатись, щоб віддячити Ляхам за вірних товаришів і віру Христову. Старий козак Бовдюк захотів теж оставатись промовивши:

— Тепер вже не мої літа, щоб ганятись за Татарами, а тут є місце, щоб лягти доброю козакою смертю. Давно вже просив я у Бога, щоб коли прийдесться кінчати житє, то щоб кінчати його на війні за святе християнське діло. Так воно й сталося. Крашої смерти вже не буде в другім місці для старого козака.

Коли розділились усі й стали по обидва боки в два ряди курінями, кошовий пройшов поміж рядами і спитав:

— А що, пани брати, довольні одні другими?

— Всі довольні, батьку! — відповіли козаки.

— Ну, то розцілюйтесь і розпрацайтесь один з другим, бо, Бог зна, чи доведеться нам на сім світі ще побачитись. Слухайте свого отамана та робіть те, що самі знаєте: бо самі знаєте, що велить козацька честь.

М. Гоголь.

Тарас Бульба.

(ПОВІСТЬ).

25)

Так ось яка моя річ: ті, кому милі захоплені Татарвою, нехай женуть ся за Татарами; а кому милі сі, що в лядській неволі й кому не хочеть ся покидати справедливого діла, нехай оставуть ся. Кошовий повинен піти з одною половиною за Татарами, а друга половина нехай вибере собі наказаного отамана. А наказаним отаманом, коли хочете послухати старої голови, повинен бути не хто инший, як Тарас Бульба. З нас нема нікого, щоб був йому рівний в лицарстві.

Так промовив Бовдюг і замовк. І зраділи козаки, що напутив їх старий на розум. Всі почали кидати шапки в гору й загукали:

— Спасибі тобі, батьку! Мовчав, мовчав, довго мовчав, та ось, нарешті й промовив. Не даром казав, як збирались у похід, що станеш козакам у пригоді — так воно й сталося.

— Що, згодні ви на те? — спитав кошовий.

— Всі згодні! — загукали козаки.

— Значить, раді кінець?

— Кінець раді! — гукали козаки.

— Слухайте-ж тепер військового наказу.

раїни, а з другої сторони, що європейська Росія хоче заступати державну справу України, але в дійсності це боротьба про нас.

А щож на се каже український нарід, дійсний господар своїх земель, котрому належить перше і рішаче слово в справі його державного самоозначення?

Його сини розеднались, бо одні безрадні, стають в ряді російських большевиків, аби з ними відперти Поляків зі своєї землі; другі необачні пішли в ряди польського війська та своєю кровю боронять польського ярма на карках свого рідного народу галицької землі, та інші в розпуці зриваються самочинно, щоби пірвати те ярмо польської неволі! А сам український нарід, що попав у тяжку руїну і неволю, кличе мира і волі!

Страшна трагедія судьби великого народу!

Так! Дісють цих терпінь і тяжких мук українського народу бо вже прийшов крайній час, аби вирішити його долю! Але про його долю волю не мають судити його вороги: ні Польща ні Росія, тільки він сам! Коли є право самоозначення для інших народів, то рівне право мусить бути й для українського народу. Та коли держави ан-

ржала її даліше в неволі. На се вказувала би між іншим і вістка з Праги, столиці Чехо-Словаччини, під датою 27. серпня с. р., яка доносить, що Східну Галичину проголошено радянською республікою із столицею Станиславом. Се вказувало би, радянська Росія і радянська Україна плянують повне освободження Галицької України. Крім того справою Галицької України інтересуються також аліанти.

Вони без сумніву будуть дуже пильно інтересуватись долею нашого краю в часі мирних переговорів в Ризі. Не так в інтересі населення того краю, як радше в інтересі своїм та в інтересі мира і спокою в середній і східній Європі.

Оскільки заісно, Англія ставиться прихильно до домагань населення Східної Галичини, а другі аліанти або хитрять або мало інтересуються справою нашого краю.

Тепер однак може більше заінтересуються, бо побачили як небезпечно той край віддавати Польщі; а маючи силу над безпомічною Польщею, можуть в часі переговорів в Ризі її використати, щоби здержати її розбишацьку заборчість.

Чи аліанти підуть тепер дорогою справедливості, не знати, і Українці по правді на них вже нечислять, бо вже доволі заводів зазнали, але аліанти мають ще одну нагоду показати перед українським народом чи вони мають засади тільки на виставу чи також їх придержуються політиці.

Впрочім Українці числять тільки на свою силу і на того союзника, котрий обороняє революцію. Український нарід Галичини знов проливає кров і не перестане боротьби поки край цілком не буде вільний.

ВСЯЧИНА.

Східна Галичина — причиною виїзду ген. Вейгана.

З.У.П.А. доносить з Праги:

Я довідується з Парижа „Ceske Slovo“, поважні особи, прибувші там з Варшави, говорять про дуже остру різницю думок, яка зайшла була між ген. Вейганом і польським правительством, а якої джерелом є незгода між антантою і Польщею в справі Східної Галичини. Антанта жадала від Поляків стягнення польських військ зі Східної Галичини на польську етнографічну територію, чого однак польський штаб не виконав. Антанта хоче улекшити Польщі в її внутрішньому та заграничному положенню та радила її не комплікувати свого політичного і мілітарного положення безпідставними апетитами на галицько-українські землі. Крім того ген. Вейган вважав залишення Східної Галичини стратегічною konieczністю, бо якраз там положення є того рода, що він не може брати відповідальності за дальший хід подій. Польське правительством заявило готовість перевести в Східній Галичині плебісцит після покінчення війни з большевиками.

Польський примусовий побір в Східній Галичині.

„Deutsches Volksblatt“ з 2. ц. м. пише під повищим наголовком: „Як нас звідомлюють збігці зі Східної Галичини, польські влади видали розпорядок, яким покликують ся до війська усіх мушин Східної Галичини

покищо під охорону Союзу Народів.

Польські доразові суди проти повстанців.

Західно-українська Прес, Агенція доносить з Мункача: По достовірним вісткам зі Східної Галичини треває там повстання українського населення проти польської окупації даліше в супереч усім польським промовчуванням. Повстання має три огнища: Перше — околиця Калуш-Долина, друге — Дрогобич-Борислав, третє — Стрий. Тільки в районі Стрия вдалося Полякам придавити повстання при чому повстанці відступили в Карпати. Повстання має чисто національний характер і немає нічого спільного з большевизмом.

Тимсамим противні вістки про це повстання, замовлені Поляками від Тарнів, які поширює тутешнє петлюрівське бюро, треба вважати звичайними видумками наших національних ворогів. — Прим. Ред.

Україна як самостійна республіка на мировій конференції в Минську.

„Rzeczpospolita“ з 30. серпня пише: З Москви доносять: На другім засіданню мирової конференції в Минську заявив Данишевський, що Україна є самостійною республікою тому польська мирова делегація повинна постаратися о мандат для окремих переговорів з Україною.

Сепаратизм Познанщини.

З Варшави виїхала до Познаня надзвичайна правительствена комісія в цілі дослідження на місці сепаратичних змагань Познанщини. Лідери сепаратистичного руху висунули м. и. домагання окремої своєї ар-

І всі козаки, скільки їх було, розцілювались між собою. Перші почали отамани й, розправивши рукою сиві вуса свої, поцілювались навхрест, а потім взяли за руки й міцно стискали їх, немов хотіли один у другого спитати: «Що пане брате, чи побачим ся чи не побачим ся?» Але не спитались, замовкли й за думались обидві сиві голови. А козаки зсі до одного прощались, знаючи, що багате праці буде і тим і другим; але порішили зараз не виступати, а підждати темної ночі, щоб ворог не побачив, що зменшилось сили в козацькім війську. Потім усі пішли по курінях обідати.

По обіді всі, перед ким стелилась дорога, лягли відпочивати і спали міцним та довгим сном, немов прочувачи, що може се в остатнє доводить ся їм заснути на такій волі. Спали до самого заходу сонця, а як сонце зайшло і на дворі трюхи потемніло, почали мазати вози. Приладивши, пустили наперед вози а самі пошадкувались ще раз з товаришами, тихо пішли слідом за возами; кінниці чинно, без погуку і поєвисту на коний, злегка рушчала слідом за пішими, і швидко всі пропали в темноті. Тільки иноді доносили ся туніт коний та рип коліс, які ще не відізались або були не добре налавані через вічну темряву.

(Палі буде).

Діточий Кутик

Остання лекція.

Ось я пригадую собі вас Гнате, як ви ще малим, білявим хлопчиком сиділи ось там у сій лавці враз із покійним Іваном Гребенком. І вас пригадую собі, Петре. Ви часто сваволили з Йосифом Тодірчаком — сказав учитель з усміхом.

— А Тодірчак тепер мабуть високим офіцером на Україні — замітив господар, що до нього звернув ся був учитель.

— А так! — відповів учитель. — І хто був би сподівав ся, що з такого хлопця люди будуть? Та він був дуже пильний і талановитий. А ви Андрію, вже таки найстарший мій ученик. Боже як я втішив ся тоді, як ви, вже трийцятькілкатітний господар, прийшли до мене й просили, щоб я вчив вас грамоти. Не пропаде Україна, думав я тоді, коли старші люди відчувають просвіти. Ось так, панове господарі, всі ви мої ученики, тож прошу вас, зробіть мені сьогодні сю приємність і засядьте в лавках як коліс дітьми ви сиділи. Ось так стануть мені перед очима всі дні моєї праці, що я

вложив тут у сій школі. І хоч се дуже сумний день сьогодні для мене, бо не так думав я прощати ся з вами, та одно потішає мене, що моя праця не пішла на марне. Я певний сього, що ви, мої колишні ученики, хоч ваших дітей силувати мут учити ся в чужій мові, не допустите до того, щоб вони забули, що вони Українці. Я певний сього і тому спокійний мину пороги сього шкільного будинку, де я трудив ся більш трох десятків літ — гогорив старенький учитель і старав ся бути спокійним, та голос його дрозав щораз більше. — Тепер приступимо до науки говорив він даліше. — Останнього разу обіцяв я вам, діти, оповісти про наших січових стрільців. Тож прошу вас, слухайте уважно, що я говорити му. І став їм оповідати про се, як з вибухом світової війни вирушили до бою з ключем: «За самостійну Україну» українські січові стрільці в Галичині й гуцульські добровольці, оповідав про їх завзяті бої, перейшов відтак до боїв січових стрільців що повстали на Придніпрянщині...

Він оповідав, а голос його, що зразу дрозав, чим більше учитель заглиблював ся в оповіданнє, ставав що раз рівніший і спокійніший. Своє оповіданнє закінчив він отими словами: «Багато полило ся в сій війні крові найкрасших синів України». Чиж вона малаб полити ся в дармо? Ні, ніколи. Нарід можна

хвилево переломити, він може навіть хвилево попасти у неволю, однак кров що пожертвували найкрасші сини народу, ся кров не дасть йому упасти. Память про неї буде все піддержувати нарід на дусі й заохочувати до витривалости, до праці. Буде піддержувати в нім віру, що правда мусить узяти верх над неправдою й нарід мусить відзискати волю. Тільки нікчемний нарід, що не памить ні минувшини своєї, ні своєї гідности не цінить, паде. Я вірю що наша Буковина, як і всі землі, що їм доля не судила покищо бути під крилами української державности, в кінці таки зединить ся в одно, я вірю все! — закінчив палко.

— Пане вчителю! Ми прийшли сюди, щоб вам подякувати за ваші труди в нашім селі й запевнити вас, що ваша праця не пішла на марне, але впала в добру землю. Пане вчителю, хоч ворог сиде нас, щоб ми вчили своїх дітей по румунськи, се йому нінащо не здасть ся хиба що причинить ся до ще більшої ненависти супроти наших гнобителів. Ми посилати мемо дітям на румунську науку, бо мусимо, та дома ніякий ворог не заборонить нам дітям наліх учити в рідній мові. Ось тут ми потребувати мемо вашої помочи, тому просити мемо вас остати у нашому селі, не кидати нас! Просимо, не відмовте нашій горячій просьбі! Учитель стиснув руку господаря й увес в

ЧИ ПИЛИ ВИ ВЖЕ КАВУ З УКРАЇНСЬКОЇ ФАБРИКИ?

Зайдіть до Григорія Кушніра
колонія Шавієр да Сільва.

Там дістанете: каву палену найліпшої якості, без домішок, ароматичного запаху.

Caffé Economico, preparada por Gregorio Kuchnir.
Xavier da Silva — corr. Papandua — Sta. Catharina.

Адвокат

Dr. TRASYBULHO LINS-FILHO,
у прудентополі.

Принймає всякі справи цивільні, гандлеві, кримінальні. Виготовляє інвентарі, арроляменти і прочі всякі справи входячі в обсяг адвокатури. Ітересанти най удають ся до п. Вас. Лопатюка. Памятайте о сім, що всякі справи предкладаєте в українській мові.

Канцелярія містить ся:
Hotel Victoria — Prudentopolis.

Позір!

Позір!

ЛІНІЯ ІВАІ І ОКОЛИЦЯ!
Linha Ivahy — Prudentopolis —
Parana.

ОЛЕКСА МАРТИНЕЦЬ.

Поручаю всім Українцям мій новоотворений склеп. Найдешевші товари споживчі, знаряди до ужитку домашнього. Купую збіже герву і всякі продукта колоніальні. Чого Вам потреба, купите і будете вдоволені. Жаден Українець не може оминати, а іти до свого Українця.

Alexandre Martynec.
Ivahy — Prudentopolis — Parana.

Найбільший український склеп в Прудентополі
Василя Войтовича.

Продаєть ся по ціні уміркованій. Одинока фірма, яка вдєсонить Вас за Ваші гроші! Вступіть і переконайте ся, бо то не коштує нічо.

Біліший вибір найріжнородніших матерій, наймодніших кольорів ка вєміри, коців, готових убрань, чисто-вовняних пал, полотна, хусток, стяжок, капелюхів солом'яних і сукняних, ниток до шиття, вишиванія і ручних робіт, зимових шалів, перфум, перфумованого мила, скла, начинь кухонних, зеліза, машин до шиття, порошу, шроту, фуґетів, славної пасти „Фаворіта“ і шнуривок; книжок, та приборів шкільних.

НАПИТКИ КРАЄВІ І ЗАГРАНИЧНІ.

На складі завжди: хміль, олій до фарб, свєчки мільові, а подостатком муки найліпших марок, соли грубої, меленої і рефінованої столової; Sal Glauber, Sal amargo, нафти, тютюну, рижу, цукру, фарини кукурузяної і мандькової, фасолі, кави зернятами, незрівнаного смагу паленої і чай з Індій.

Завсїгди свєже насїне.

Продаю всім, з моєї власної цегольні ЦЕГЛУ, яку узнано за найміцнішу, найлекшу і найпрактичнійшу до мування; ЧЕРЕПИЦЮ: витревалу, найменшої ваги, а найсильнійшу. Скуповую на велику скалю герву та иньші краєві продукта.

Посїдаю велике і рівне подвіре на заїзд, а на случай потреби просторий, супокійний нічліг.

Wasilio Wojtowycz

Prudentopolis, Paraná, Brazil.

Жертви
на бідних у Галичині.

Андрій Москалевський 10\$, Марія Москалевська 5\$, Вас. Москалевський 2\$, Мих. Пасічний 2\$, Текля Пасічна 2\$, Гринь Москалевський 5\$, Леокадія Москалевська 3\$, Теофіль Москалевський 400 рс., Едвард Москалевський 500 рс., Елена Москалевська 200 рс., Антонія Москалевська 400 рс., Йосиф Москалевський 500 р.

Разом.	31\$000
В ч. 42 оголошено	4.078\$570
Загальна сума	4.109\$570

Статок робить достаток.

(Конець).

— Щадити треба розумно.

Нарікав раз наш мужик перед Мортком, що йому кінці не сходять ся: „І працює чоловік і гарує, а з того нема нічого. Инші здаєть ся й нічого не роблять, а мають ся в гаразд і достатках, а чоловік вижити не може!“ На те відзв'язав ся Мортко: „А знаєш Іване, чому тобі негаразд, а мені гаразд — бо я маю розум наперед, а ти з задю“. Се значить, що жид заким що зробить, то перше розумом попрацює, а Українець як що зробить, то без думанья; а коли виїде з того зле, то тоді нарікає і ка-

З Бразилії.

Дня 16. с. м. як пише „Газета Польська“ попрацває з Куритибою довголітній секретар австрійського консуляту п. Франц Шуберт. За свою вірну службу, та за прихильність Полякам, дістав поєду при амбасаді польській в Рію. Не

НОВА КРАВЧАРНЯ
Вернарда Насталлі,
В ПРУДЕНТОПОЛІ.

Виготовляє всякі убраня від найдорозших до найтаньших. Роботи виконуєт. совєсно, після міри крою, і найновішої моди, а при сім таво.

П. Вернард Насталлі є зятем п. Франца де Кастро, знаного приятеля Українців і члена товариства українського „Україна“.

Alfaiataria de Bernardo Nastally
Rua Ivahy (близько дому п. Василя Федуса).
Prudentopolis — Paraná.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЕП І КРАВЧАРНЯ
Прокопа Маловського,
в Прудентополі.

Вступіть, та самі переконайтесь, бо се нич не коштує! В сій фірмі можна вибрати собі чого бажаєте: Ріжні матерії від найдорозшої, до найтаньшої, всякого рода хустки, пилки, стяжки, ріжні пахучі мила, шкло, знаряди кухонні ріжні напитки краєві і заграничні, свєчки мільові, нафта, сіль, кава і проче.

Купуєть герву по найлутішій ціні. Крім сего робить ся убраня після найновішої моди, та не дорого. Кождий Українець повинен памятати на ключ всіх свєдомих: „Свій до свого“!

Negocio e Alfaiataria de
Proscopio Malovskyi.

Prudentopolis — Paraná — Brazil.

Читайте уважно!

Хочете, щоби Ваші просьби (requerimentos) або инші які справи були добре зроблені і приняті, удайтесь до п. Лопатюка В.—Чому? Бо всякі справи можуть лише тоді добре вийти, як Ви представите їх в своїй рідній мові. Папери до урядового шлюбу, режістра дітий уроджених, померших, як і списи майна померших, удайтесь лишень до више згаданого, а будете вдоволені.

мії. В останних днях сепаратистичний рух набрав такої сили, що внутрішно-політичне положення в Польщі має бути дуже критичне.

Віймовий стан у Східній Галичині.

У Львові розліплено розпорядок польської ради міністрів, яким заведено на області львівського вищого краєвого суду віймовий стан.

Арештовання польського радянського правительства у Варшаві.

„Robotnik“ доносить, що у Варшаві арештовано комуністичне правительтво, створене для Польщі підчас облоги Варшави. Між арештованими є й звісна польська комуністка Цішевська.

Страйкарі в Корку вмирають.

Вязничний лікар повідомив представника „З'єдиної Преси“, що серед вязнів, що терплять голодівку, не було еще ніякого поважнішого випадку, лише стан Сіна Геннесі та Кікенні єсть цілковито критичний і що всіх голодуючих страйкарів записано в медичнім звіті, що вони находять ся вже в стадії смерті.

Аліанти хочуть бути посередниками між Польщею і Литвою.

Французьке міністерство закордонних справ оголосило 13. вересня, що аліанти згодились на недавню просьбу литовського правительства, щоб вислати своїх представників на конференцію польських і литовських делегатів в справі полагождення граничного

дають бомби. В Корк жовніри підпалили ратуш, а відтак еще стріляли до сих, що боронили.

Японія приготовляєть ся до війни з півн. Америкою.

Пшуть що Врангель побив большевиків, взяв в полон 800 люда. Большевики знов кричать, що побивли Врангля.

Польські війська заняли місто литовське Вільно. Литва зарядила загальний побір війська, она заявила, що всіми силами буде боронитись від сеї язви заборчої. Антанта опімнулась на якій підставі занято Вільно? Ряд ляцкии вислав вістку, що се зробив генерал на власну руку. Що се за дивний ряд, що за підлий. Се лиш можливо в Польщі.

Одинокий заклад фотографічний у
Прудентополи.

Atelier Photographico
Americano.

Miguel Kus e Max Hehl

Чи Ви вже знаєте? В Прудентополи при
улиці Dr. Affonso Camargo (напротв поль-
ського клубу) мешкає фотограф. Если хо-
чете мати гарну фотографію своєю, своєї
лянки, дітий або і цілої родини, зайдіть до
него, а одержите.

Праця гарна, точна, скоро — ціни умір-
ковані. Рівнож виконує фотографії в ко-
льорех, та після бажаня побільшає

Мих. Кусь — Макс Гекль.

Прудентополи

Парана

ШЕВСЬКА — РИМАРСЬКА СПІЛКА
Матвійко — Комніцький.

Виконуєсь совісно, по дешевих цінах че-
ревики, чоботи, шинелі, після найновішої
моди і з найлучшої шкіри.

Рівнож виконуєсь всякого рода упряж,
сідла і інші прибори входячі в обсяг ри-
марства.

Приймаєсь і замовленя, як також на скла-
ді до набути в кожній хвилі всякі прибори
і знаряди так з фаху римарського як і
шевського.

Ціни приступні — праця совісна; Мож-
на купувати і туртовно. Кожний Українець
повинен вдихати своїх свідомих Україн-
ців-ремісників. Нині клич всюди: СВІЙ
ДО СВОГО!

Matvyiko & Komnickyi

Prudentopolis

Paraná

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ШИРОКОЇ БРАЗИЛІЇ.

Др. Александер Нікольський.

Славний спеціаліст з Європи, теперішній лікар при українськiм
шпитали в Прудентополи, поручає всім терплячим Українцям так
мущинам, як і жінщинам свої успішні лікарські услуги.

Лічить з найліпшим і найпевнішим успіхом, ревматизм, всякі недуги жолудкові,
недуги утроби, нирок, гемороїди, недуги шкірні, різні затроєня, недугу падачки і т. д.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним
довірем, а дістане пораду.

На відповідь залучить поштову марку.

Dr. ALEXANDRE NIKOLSKYI.

Prudentopolis

Paraná

Години урядові від 9 рано до 9 вечер; від 3 до 5 години
пополудни в українськiм шпитали. (Безплатно для бідних).

Чи Ви вже були коли у склепі
НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого склепу, що его отворив еще
в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті
Іраті, недалеко стациі залізничої.

В його склепі знайде кожний Українець найлучший і найдешевший то-
вар. О сiм переконаєсь кожний, хто вступить в хату Никити Доняка.
Простора саяя повна Seccos e Molhados, зелізя, ріжнородна фазенда,
товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаю-
чі можуть переносувати, або в бараку, або в саяях на горі помешканя. Ті,
що мали до діла зі склепом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і інші продукти кольоніальні.

До кожного потягу висилаєсь власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра
до Прудентополи і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

Лікар і оператор
Др. МИРОСЛАВ ШЕЛІГОВСКИЙ
Бувший асистент клінік європейських.

CURITYBA, Rua S. Francisco 25.

Лічить після найновішої системи. — Виконує всякі опе-
рації хірургічні.

Посторонних слабих приймає на ліченє і побут у своїй клініці. Лічить
лучами „Roentgena“. Посідає власну лабораторію до бадань хемічних і мі-
кроскопових, та всяких інших бадань крови в слабостях внутренних.

Порада листовно і устно. — Мож розмовитись по українськи.

CURITYBA — Rua S. Francisco № 25. — Paraná — Brazil.

Кравчарня „УКРАЇНА“
Василя Магеровського

Виготовляє всякі убрания від найдо-
розших до найдешевших: плащі, наміт-
ки, маринарки, сподні — взагалі все,
що входить в обем кравецтва.

Всякі роботи виконує скоро, совісно —
після міри, крою і моди.

Ціни найприступнійші.

Українці! Попирайте завжди лиш
своїх!

ALFAIATARIA „UCRAINA“
de

Basilio Magerovskyi

Parandua

Sta. Catharina

Оселя Гважувіра — Парана
Бразилія.

Найбільший склеп український.
ІВАН ШЕРЕМЕТІ

Поручаєсь всім Українцям склеп
свідомого Українця, в котрім най-
дуть ся товари споживчі, знаряди до
домашнього вжитку. Хто що потребує
а певно що не пожадує, коли спов-
нить обовязок народний:

СВІЙ ДО СВОГО.

Купуєсь збіже і всякі продукта
кольоніальні.

ANTONIO REBOUÇAS PARANÁ
Riosinho

CASA DO POVO

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО

В АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстар-
ших склепів у цілім муніци-
пю Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких
справлі хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕ-
ЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і
усе, що потрібне до ужитку домаш-
нього і ріллячного.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву.
На складі КАВА — ЦУКОР — усі
споживчі товари. Капелюхи — стрільні
артикули — окраси зі золота як брошки,
перстені, ланцуски до годинників і т. д.
Чого Вам треба — купите і будете
вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças

Paraná

Український склеп
ХРУНІА І БРАТА.
в кольонії Вера Гварані.

Продаємо ріжнородні продукта по най-
танійшій ціні.

Купуємо усякі продукта кольоніальні,
як герву-матте, обручі з тiмбо, кору з
брамомуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі єсть кава, цукор білий і жов-
тий, сіль міака і груба, ріж, капелюхи сук-
нянні і солом'янні, і т. д.

Chrun & Irmão

Vera Guarany — Paulo Frontim, Paraná.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродает ріжнородні продукта
по найтанійшій ціні. Купує уся-
кі продукта кольоніальні, а
найцікавіше, що платить до-
росше як другі склепари

В. КУН І СИН

ІПІРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

CAIXA
POSTAL

VERA M AS SEVUÇAS

Чи Ви вже були коли у склепі НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого skleпу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стації залізничої.

В його skleпі знайде кожний Українець найлучший і найдешевший то вар. О сім переконаєсь кожний, хто вступить в хату Никити Доняка. Простора сая повна Seccos e Molhados, зелізя, ріжнородна фазенда, товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаючі можуть переночувати, або в бараку, або в саях на горі помешканя. Ті, що мали до діла зі skleпом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і иньші продукта кольоніяльні.

До кожного потягу висилаєсь власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

CAIXA
POSTAL
246.

BEBAM AS CERVEJAS

DA

ATLANTICA

Atlantica

Luzitana

Curitibana

Porter

TELEPHONE 454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ — ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А.
(ул. Ігвассу — Куритиба) ???

ПИВА:
ясні:

Атлантика
Люзитана
Гамбург
Куритибана
Паранаенсе

темні:
Мюнхен
Кульмбах
Демократа
Портер

НАПИТКИ:

Атлянта
Більц

Вода Столова

Женжібре

ГАЗОЗИ з:

Цитрини

Абакаші

Черешень

Малин

Помараньч

Содови вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни!

Роздаємо насіне ячменю за контрактом або продаємо вибіране насіне ячменю!

Сухі дріждки Атлантики є найлучші і економічні.

Екстракт з солоду, се найлучше лікарство проти кашлю і відновляющий сили.

ХРУНІ І БРАТА.
в кольонії Вера Гварані.

Продаємо ріжнородні продукта по найтаньшій ціні.

Купуємо усякі продукта кольоніяльні, як герву-матте, обручі з тімбо, кору з брамомуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі єсть кава, цукор білий і жовтий, сіль мілка і груба, риж, капелюхи сукняні і солом'яні, і т. д.

Chrun & Irmão

Vera Guarany — Paulo Frontim, Parana.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродает ріжнородні продукта по найтаньшій ціні. Купує усякі продукта кольоніяльні, а найцікавше, що платить доросше як другі skleпарі.

ПП. З КОЛЬОНІИ

прошу прийти у мій skleп і спробувати, чи те, що кажу, правду кажу? Я свідомий, що переконаєтесь, що кажу правду!

João Moisa

Marechal Mallet

Paraná

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО
В АНТОНІО РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших skleпів у цілім муніципії Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву. На складі КАВА — ЦУКОР — усі споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстені, ланцюжки до годинників і т. д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças

Paraná

В. КУН І СИН

ІПІРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій skleп при фабриці КАП ФЛЯШКОВИХ, купую усякі продукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. KUHN & FILHO

Guajuvira

Paraná

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

Одрецький — Козакевич

В

ІРАТІ

ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям з Іраті, як і з подальших околиць, наш skleп, який є завжди заосмотрений у найріжноріжнійші товари так краєві, як і заграничні, найлучшої якості. Великий вибір ріжнородних матерій, коців, капелюхів, вовняних пал, хусток, білого полотна, черевики з фабрики Фаворита, осетові вовняні убраня і многі иньші товари гальстариїні.

НАЧИНЕ КУХОНЕ — ЗЕЛІЗО.

Має завжди на складі велику скількість: МУКИ пшеничної житної і кукурудзяної, ЦУКОР жовтий і білий. Каву в зернятах і мелена, СІЛЬ НАФТА. ОЛІЙ, ріжнородні ФАРБИ, КОНСЕРВИ, ГОРІВКА з Моретес, напитки краєві і заграничні.

Скуповуємо герву — віск і мід для ПП. Каросників є портера, січки і кукурудзи не брак.

Продаж деталічна і гуртовна
Для прибувших залізницею візлів.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА.

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

На услуги Шановної Публіки. Телеграфічна адреса: „Kozak“ Iraty.